

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 44 ฉบับที่ 48 : 6 ธันวาคม 2556

Volume 44 Number 48 : December 6, 2013

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

รายงานการสอบสวนเบื้องต้นเสนอผู้บริหาร กรณีการเสียชีวิตของเกษตรกร
ในโรงเพาะเห็ด บ้านเนินงาม ตำบลยาง อำเภอน้ำยี่น จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 13 สิงหาคม 2556
(Executive summary: Death Investigation in Mushroom Farming, Ubon Ratchathani Province, Thailand, 13rd August 2013)

✉ anu_siri@hotmail.com

อนุพงศ์ สิริรุ่งเรือง, กัมฉฎฐกา ถิ่นทิพย์, แสงโฉม ศิริพานิช, และปณิธิ ธัมมวิจยะ
กลุ่มวิจัยและพัฒนาโรคระบาดวิทยา สำนักโรคระบาดวิทยา

ความเป็นมา

สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับแจ้งจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี พบเกษตรกรเสียชีวิตในโรงเพาะเห็ด จำนวน 4 ราย ที่บ้านเนินงาม ตำบลยาง อำเภอน้ำยี่น จังหวัดอุบลราชธานี ในวันที่ 13 สิงหาคม 2556 ทีมสอบสวนเคลื่อนที่เร็วสำนักโรคระบาดวิทยา ร่วมกับทีมสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 อุบลราชธานี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ และทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วอำเภอน้ำยี่น ร่วมกันสอบสวนเหตุการณ์ดังกล่าวในวันที่ 14 - 15 สิงหาคม 2556 (ลงพื้นที่ครั้งที่ 1) และวันที่ 9 - 10 กันยายน 2556 (ลงพื้นที่ครั้งที่ 2) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาสาเหตุการตาย หาปัจจัยที่เสี่ยงและขั้นตอนที่อาจก่อให้เกิดอันตรายจากการเพาะเห็ดในโรงเรือน ค้นหาผู้ที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากการเพาะเห็ด และให้คำแนะนำในการป้องกันอันตรายที่เกิดจากการประกอบอาชีพดังกล่าว

ผลการสอบสวน

ผู้เสียชีวิตรายที่ 1 เพศชาย อายุ 42 ปี เป็นเจ้าของโรงเพาะเห็ด ผู้เสียชีวิตรายที่ 2 เพศหญิง อายุ 37 ปี เป็นน้องสาวของผู้เสียชีวิต

รายที่ 1 ผู้เสียชีวิตรายที่ 3 เพศหญิง อายุ 20 ปี เป็นหลานของผู้เสียชีวิตรายที่ 1 ผู้เสียชีวิตทั้ง 3 รายไม่มีประวัติมีโรคประจำตัว และผู้เสียชีวิตรายที่ 4 เพศชายอายุ 15 ปี เป็นบุตรของผู้เสียชีวิตรายที่ 2 มีโรคประจำตัวเป็นโรคหอบหืด

จากการสอบถามญาติของผู้เสียชีวิตและผู้ใหญ่บ้าน บ้านเนินงาม ตำบลยาง อำเภอน้ำยี่น เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2556 เวลาประมาณ 19.00 น. ผู้ใหญ่บ้านได้พบศพของผู้เสียชีวิตทั้ง 4 ราย ภายในโรงเพาะเห็ดสภาพนอนทับกัน โดยผู้เสียชีวิตรายที่ 1 มีประสบการณ์ในการเพาะเห็ดมาประมาณ 3 ปี ส่วนที่เหลือเคยช่วยงานประมาณ 1-2 ปี มีผู้เห็นผู้เสียชีวิตทั้งหมดในวันที่เกิดเหตุครั้งสุดท้ายเวลา 08.00 น. ไม่พบว่ามีมารับประทานอาหารหรือสัมผัสสารพิษอื่นๆ ของผู้เสียชีวิตทั้ง 4 ราย ในช่วงเวลาก่อนเกิดเหตุ ไม่พบมูลเหตุหรือแรงจูงใจในการฆ่าตัวตาย ผู้เสียชีวิตทั้งหมดไม่เคยมีเรื่องทะเลาะวิวาท ไม่มีหนี้สิน ไม่มีประวัติการใช้สารเสพติด

โรงเพาะเห็ดดังกล่าวเพิ่งทำการนำไอน้ำเข้าไปวันที่ 10 สิงหาคม 2556 และคาดว่าผู้เสียชีวิตน่าจะเข้าไปเพื่อทำการโรยเชื้อเห็ดในวันเกิดเหตุ ซึ่งขั้นตอนการโรยเชื้อเห็ดเกษตรกรจะต้องเปิดระบายอากาศภายในโรงเพาะเห็ดก่อนเข้าไปไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง

◆ รายงานการสอบสวนเบื้องต้นเสนอผู้บริหาร กรณีการเสียชีวิตของเกษตรกร ในโรงเพาะเห็ด บ้านเนินงาม ตำบลยาง อำเภอน้ำยี่น จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 13 สิงหาคม 2556	753
◆ เตือนนักท่องเที่ยว ในช่วงอากาศหนาว ระวังการใช้เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส	756
◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 48 ระหว่างวันที่ 24 - 30 พฤศจิกายน 2556	758
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 48 ระหว่างวันที่ 24 - 30 พฤศจิกายน 2556	759
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาจากบัตรรายงาน 506 ประจำเดือนพฤศจิกายน 2556	764

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรือ งานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร กุณาต
นายแพทย์ธวัช จายนียโยธิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์ดำเนิน อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ภาสกร อัครเสวี

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : แพทย์หญิงพวงมา ทวีอารยาภรณ์
นายแพทย์ปณิธิ ธิมมวิจยะ

กองบรรณาธิการ

บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ พงษ์ศิริ วัฒนาศุภกิตต์

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สุขุมภูรจันนท์ ศติธันว์ มาแอดียน พัชรี ศรีหมอก
น.สพ. ธีรศักดิ์ ชักนำ สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์

ฝ่ายจัดส่ง : พิรยา คล้ายพ้อแดง เชิดชัย ดาราแจ้ง สวัสดิ์ สว่างชม

ฝ่ายศิลป์ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ พิรยา คล้ายพ้อแดง

ผู้เขียนบทความ

อนุพงศ์ สิริรุ่งเรือง¹, กัญฐิกา ถิ่นทิพย์²

แสงโสม ศิริพานิช², ปณิธิ ธิมมวิจยะ¹

¹ กลุ่มวิจัยและพัฒนานักระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา

² กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคจากการประกอบอาชีพ และสิ่งแวดล้อม สำนักระบาดวิทยา

Anupong Sirirungreung¹, Kanthika Thintip²,

Sangchom Siripanich², Panithee Thammawijaya¹

¹ International Field Epidemiology Training Program (IFETP), Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health, Thailand

² Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health, Thailand

ส่งบทความ ข้อคิดเห็น หรือพบความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

กรุณาแจ้งมายังกลุ่มจัดการความรู้และเผยแพร่วิชาการ สำนักระบาดวิทยา

E-mail: panda_tid@hotmail.com หรือ weekly.wesr@gmail.com

ก่อนที่จะเข้าไปดำเนินการ

ผลการชันสูตรโดยแพทย์นิติเวชศาสตร์ของโรงพยาบาล สรรพสิทธิประสงค์ วันที่ 13 สิงหาคม 2556 เวลา 08.30 น. ระบุว่า ผู้เสียชีวิตทั้งหมดเสียชีวิตจากการขาดอากาศ (Asphyxia) โดยมีระยะเวลาการเสียชีวิตมากกว่า 24 ชั่วโมง ณ เวลาที่ทำการชันสูตร ทั้งหมดไม่พบร่องรอยของการถูกทำร้าย หรือบาดแผลจากการถูก ทำร้ายจนถึงแก่เสียชีวิต

ผลการตรวจหาสารพิษในเลือดของผู้เสียชีวิตรายที่ 1 และ 2 โดยห้องปฏิบัติการพิษวิทยา ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล ไม่พบสารพิษหรือยาใน ปริมาณที่อันตรายถึงชีวิต

ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมโรงเพาะเห็ดดังกล่าว ตั้งอยู่ ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 3 กิโลเมตร กลางไร่มันสำปะหลัง โดยมี โรงเพาะเห็ด 3 โรง และบ้านของผู้เสียชีวิตรายที่ 1 สร้างอยู่ใกล้กัน ขนาดของโรงเพาะเห็ดกว้าง 4 เมตร ยาว 6 เมตร และสูงประมาณ 2 เมตร ทำด้วยไม้ไผ่ และไม้ยูคาลิปตัส มีหลังคามุงจาก โรงเพาะเห็ด โดยรอบจะถูกคลุมด้วยแผ่นพลาสติกใสและยาแนวด้วยกาวยาง เพื่อให้อากาศผ่านเข้าออกได้น้อยที่สุด คลุมทับด้วยแผ่นพลาสติก กันแสงอีกชั้นหนึ่ง (รูปแสดง) ในหมู่บ้านดังกล่าวมีผู้ประกอบการ เพาะเห็ดทั้งหมด 3 ราย

ผลการวัดก๊าซโดยใช้เครื่องมือ RAE® ของสำนักโรคจากการ ประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม วันที่ 14 สิงหาคม 2556 ซึ่งสามารถ วัดปริมาณในอากาศได้ 3 ชนิด คือ ออกซิเจน ไฮโดรเจนซัลไฟด์ และแอมโมเนีย โดยทำการวัดบริเวณขอบด้านในของโรงเรือนเพาะเห็ด ของเกษตรกรรายอื่นในพื้นที่ ที่มีลักษณะคล้ายกัน พบว่ามีปริมาณ ก๊าซออกซิเจนต่ำกว่ามาตรฐาน โดยวัดได้ต่ำที่สุดร้อยละ 13 แต่ไม่พบ ก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์ และแอมโมเนีย ทีมสอบสวนไม่สามารถทำการ วัดก๊าซ ณ จุดที่เกิดเหตุได้ เนื่องจากโรงเพาะดังกล่าวได้ถูกเปิดแผ่น พลาสติกออกทั้งหมดแล้ว ตั้งแต่วันที่เกิดเหตุ เพราะผู้เห็นเหตุการณ์ ต้องการเข้าไปช่วยเหลือและทำการเคลื่อนย้ายศพ

ผลการการตรวจหาปริมาณก๊าซเพิ่มเติม โดยใช้เครื่องมือ MIRAN® วันที่ 10 กันยายน 2556 ที่ บ้านโนนยาง ตำบลตาเกา อำเภอเดชอุดม ซึ่งมีโรงเพาะเห็ดและวิธีการเพาะเห็ดในลักษณะ ใกล้เคียงกันกับที่เกิดเหตุ เพื่อตรวจหาปริมาณก๊าซ 5 ชนิด ได้แก่ คาร์บอนไดออกไซด์ คาร์บอนมอนอกไซด์ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ มีเทน และแอมโมเนีย สามารถตรวจพบก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ คาร์บอนมอนอกไซด์ มีเทน และแอมโมเนีย ในปริมาณที่สูงกว่า อากาศภายนอก จากการทดลองพบว่าปริมาณก๊าซทุกชนิดลดลง อย่างมากเมื่อทำการเปิดโรงเรือนด้านหน้าและด้านหลังทิ้งไว้ 1 ชั่วโมง แต่ไม่สามารถสรุปผลได้แน่ชัดว่าก๊าซชนิดใดเป็นสาเหตุที่

ทำให้เสียชีวิต หรือก่อให้เกิดอันตราย ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดก๊าซไม่ได้ถูกตั้งค่าให้สามารถระบุปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สัมบูรณ์ในปริมาณที่สูงกว่า 1,000 ppm ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตได้ หากมีการทดลองครั้งต่อไป จำเป็นต้องส่งเครื่องมือไปที่ห้องปฏิบัติการเพื่อปรับค่ามาตรฐานสำหรับการวัดก๊าซดังกล่าวก่อน

2. ไม่สามารถวัดปริมาณก๊าซต้องสงสัยที่อาจจะเป็นสาเหตุให้ถึงแก่ชีวิตได้อีกหนึ่งชนิด คือ ไฮโดรเจนไซยาไนด์ที่อาจเกิดจากน้ำมันส่าปะหลังซึ่งเป็นหนึ่งในวัสดุที่ใช้ในโรงเพาะเห็ด เนื่องจากเครื่อง MIRAN® ไม่สามารถตรวจก๊าซดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตามผลการตรวจหาสารพิษในเลือดจากศพไม่พบสารดังกล่าว

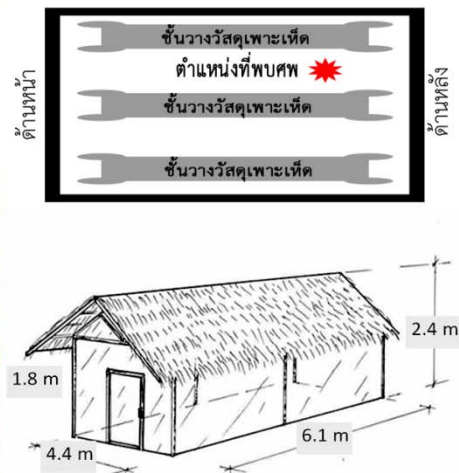
3. สภาพโรงเรือนที่จำลองมีการอบไอน้ำเป็นเวลา 3 วัน ซึ่งต่างจากเหตุการณ์จริงที่อบเป็นเวลา 2 วัน

ผลการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมที่มีประวัติเกี่ยวข้องกับการ

เพาะเห็ดหรือเข้าไปในโรงเพาะเห็ดย้อนหลัง 3 ปี ของฐานข้อมูลโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์อุบลราชธานี โรงพยาบาลอำเภอน้ำยิ้น และโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดม ซึ่งมีการประกอบอาชีพเพาะเห็ดโดยใช้โรงเรือนมากกว่าพื้นที่อื่นๆ ในจังหวัด มีการบันทึกพบผู้เสียชีวิตโดยไม่ทราบสาเหตุในโรงเพาะเห็ดจำนวน 1 ราย เพศหญิงอายุ 46 ปี วันที่ 8 กรกฎาคม 2555 และจากการซักถามเจ้าหน้าที่สาธารณสุขภายในพื้นที่ ได้รับรายงานว่าเกิดเหตุการณ์ที่มีผู้ป่วยจากการสัมผัสอากาศภายในโรงเพาะเห็ดหลายราย แต่ไม่ได้มีการบันทึกไว้ ซึ่งมีการตั้งแต่วิงเวียนศีรษะ คลื่นไส้ แสบตา แสบจมูก จนถึงหมดสติแต่ไม่ถึงกับเสียชีวิต

สรุป สาเหตุการเสียชีวิตเบื้องต้นจากทีมสอบสวน คือ เกิดจากการขาดอากาศหายใจ (Asphyxia) จากการเข้าไปในพื้นที่อับอากาศ (Confine space) ซึ่งอยู่ในขั้นตอนที่เกษตรกรจะต้องเข้าไปในโรงเพาะ เพื่อทำการโรยเชื้อเห็ด ส่วนสาเหตุที่อาจเกิดจากพิษจากก๊าซชนิดอื่นๆ นั้นยังไม่สามารถระบุได้ในขณะนี้

รูปที่ 1 ลักษณะของโรงเพาะเห็ดและสภาพแวดล้อม

มาตรการที่ดำเนินการแล้ว

ทำการประชุมร่วมกับคณะเจ้าหน้าที่จากสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 อุบลราชธานี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ และทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วอำเภอน้ำยิ้น เพื่อหารือแนวทางในการป้องกันมิให้เกิดเหตุดังกล่าวขึ้นอีก และหาแนวทางในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ที่ถูกต้องกับเกษตรกร โดยทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้ออกให้ความรู้และคำแนะนำเบื้องต้นกับเกษตรกรและประชาชนในพื้นที่ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ควรติดป้ายแจ้งเตือน “ระวัง - ห้ามเข้า - อันตราย” อยู่นอกโรงเรือน ที่มีการปิดคลุม ระหว่างอบไอน้ำ หรือ เพาะเห็ด

เพื่อแจ้งเตือนทุกคนไม่ให้เข้าไปโรงเพาะเห็ดในช่วงเวลาดังกล่าว

2. ก่อนเข้าทำงานในโรงเรือนหลังการปิดคลุม ควรเปิดโรงเพาะเห็ดให้มีการระบายอากาศก่อน โดยเปิดโรงเพาะเห็ดให้โล่งทั้งสองด้านมากกว่า 3 ชั่วโมงก่อนเข้าไปทำงาน รวมทั้งต้องแจ้งเตือนทุกคนไม่ให้เข้าไปโรงเพาะเห็ดในช่วงเวลาดังกล่าว

3. ควรหลีกเลี่ยงการทำงานในโรงเรือนตามลำพัง โดยแนะนำให้มีเพื่อนร่วมงานที่มีความรู้และประสบการณ์ในการเพาะเห็ดในโรงเรือนทำงานด้วยกัน เพื่อช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน

4. ควรระมัดระวังการสัมผัสกับอากาศภายในโรงเรือน โดยเฉพาะขั้นตอนหลังจากอบไอน้ำถึงขั้นตอนนำเชื้อเห็ดเข้าไปโรย เพราะเป็นช่วงมีออกซิเจนในโรงเพาะต่ำและมีก๊าซอันตรายที่อาจเพิ่มขึ้นภายในโรงเรือน

การดำเนินการเพิ่มเติม

1. วางแผนทำการจำลองสภาพโรงเพาะเห็ดและเก็บตัวอย่างก๊าซใหม่อีกครั้ง เนื่องจากไม่สามารถระบุได้ชัดเจนถึงชนิดและปริมาณก๊าซที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดังกล่าว

2. ทำการค้นหาผู้ป่วย และผลกระทบต่อสุขภาพจากการประกอบอาชีพเพาะเห็ดในพื้นที่ อำเภอน้ำยืน และอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้แบบสอบถามและทำการสำรวจในชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ คณะผู้ร่วมสอบสวนจากสำนักโรคจากการประกอบอาชีพนำโดย นพ.พิบูล อิสสระพันธุ์ พญ.แสงดาว อุประ

และคุณลัดดา ธรรมการัญญ์ คณะจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 อุบลราชธานี โดยคุณศศิณิดา สุวรรณโณ คณะจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานีนำโดยคุณจุฬาร คำรัตน์ คณะจากศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานีนำโดยคุณเรืองยศ บุญภักดี ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วอำเภออำนาจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ โรงพยาบาลอำนาจน้ำยืน โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธพรหมอำเภอเดชอุดม ห้องปฏิบัติการพิษวิทยา ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามารัตติ บริษัทเป็งมันเอี่ยมอีสานอุตสาหกรรมจำกัด และคุณธนาเศรษฐ์ ธีรวิทย์พิงศ์จากบริษัท วี. แอนด์ วี. เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล ที่เอื้อเพื่อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการสอบสวนครั้งนี้

เหตุการณ์น่าสนใจ หมายถึง รายงานสอบสวนโรคเบื้องต้นสำหรับเสนอผู้บริหาร เนื่องจากมีปัญหารูปแบบที่ลง อาจจะทำให้จังหวัดสับสน

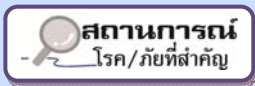
แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

อนุพงษ์ สิริรุ่งเรือง, กัญฐิกา ถิ่นทิพย์, แสงโสม ศิริพานิช, ปณิธิ อัมมวิจยะ. รายงานการสอบสวนเบื้องต้นเสนอผู้บริหาร กรณีการเสียชีวิตของเกษตรกรในโรงเพาะเห็ด บ้านเนินงาม ตำบลยาง อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 13 สิงหาคม 2556. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2556; 44: 753-6.

Suggested Citation for this Article

Sirirungreung A, Thintip K, Siripanich S, Thammawijaya P. Executive summary: Death Investigation in Mushroom Farming, Ubon Ratchathani Province, Thailand, 13rd August 2013. Weekly Epidemiological Surveillance Report 2013; 44: 753-6.

*****

เตือนนักท่องเที่ยว ในช่วงอากาศหนาว ระวังการใช้เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส
(Caution Travelers to be Careful for Using Gas Water Heater in Cool Weather)

✉ rsw_siri@hotmail.co.th

งานสื่อสารความเสี่ยง สำนักระบาดวิทยา

สำนักระบาดวิทยาขอเตือนนักท่องเที่ยวระมัดระวังการใช้เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส ในช่วงฤดูหนาวนี้ เพราะที่ผ่านมาพบผู้ป่วยหมดสติและเสียชีวิตขณะอาบน้ำในห้องน้ำที่ใช้เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส ในที่พักที่ตอย่างขาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 ราย ซึ่งเสียชีวิต 2 ราย จากการสูดดมดมก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ ร่วมกับขณะอาบน้ำไม่เปิดพัดลมดูดอากาศ หรือไม่มีการระบายอากาศที่เพียงพอ ทำให้ปริมาณออกซิเจนน้อยลง จนทำให้ป่วยและเสียชีวิต

จากที่ขณะนี้อากาศเริ่มเย็นอุณหภูมิในบางพื้นที่ต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นภูเขาสูง ประกอบกับมีวันหยุดที่ยาว ทำให้ประชาชนเริ่มมีการเดินทางท่องเที่ยวพักในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งในบางพื้นที่ที่ไม่มีไฟฟ้าใช้เพียงพอ และจำเป็นต้องใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิงในเครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส จากข้อมูลการสอบสวนโรคของสำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ระหว่างวันที่

1 พฤศจิกายน 2555 - 16 มกราคม 2556 พบผู้ป่วยหมดสติขณะอาบน้ำในห้องน้ำที่ใช้เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊ส ในที่พักที่ตอย่างขาง จ.เชียงใหม่ จำนวน 5 ราย ซึ่งเสียชีวิต 2 ราย อัตราป่วยตาย ร้อยละ 40 ระหว่างที่เครื่องทำน้ำอุ่นระบบแก๊สทำงานมีการเผาไหม้ให้ความร้อน เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และคาร์บอนมอนนอกไซด์ ทำให้เม็ดเลือดแดงจับออกซิเจนได้น้อยลง ร่างกายขาดอากาศหายใจ มีอาการหมดสติ อาจทำให้เสียชีวิตได้ โดยมีปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ทำให้ป่วยและเสียชีวิตสูง คือ ไม่เปิดพัดลมดูดอากาศ หรือไม่มีการระบายอากาศที่เพียงพอ เพราะทำให้ปริมาณออกซิเจนน้อยลง จากข้อมูลที่มีการทดลองการตรวจระดับก๊าซในห้องน้ำที่มีการเปิดเครื่องใช้ทำน้ำอุ่นระบบแก๊สโดยไม่เปิดพัดลมดูดอากาศหรือไม่เปิด พบก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ ค่ามากกว่า 1,000 ppm. (ระดับก๊าซทำให้เสียชีวิตได้ คือ ตั้งแต่ 1,600 ppm. ขึ้นไป) ซึ่งเกิดจากการเผาไหม้ไม่สมบูรณ์